

Ruhsat Harcı, Devir Ruhsat Harcı

Bu karar; işletme ruhsatına sahip olan ve ruhsat harcı ile daha sonraki yıllarda vize harcını ödemiş bir kişinin arabasını değiştirmesi, daha sonraki her yıl ödeyeceği vize harcından başka yeniden ruhsat harcı ödemesini gerekip gerekmediği hususuna ilişkindir.

T.C.

DANIŞTAY

9. Daire

Esas : 1990/3310

Karar: 1991/1798

Tarih : 15.05.1991

ÖZET: İşletme ruhsatına sahip olan ve ruhsat harcı ile daha sonraki yıllarda vize harcını ödemiş bir kişinin arabasını değiştirmesi, daha sonraki her yıl ödeyeceği vize harcından başka yeniden ruhsat harcı ödemesini gerektirmediği gibi aracın hattı ile birlikte devredilmesi de, yeni malike ruhsat harcı ödemesini gerektirmediği gibi aracın harcı, zaten alınacak olduğundan, bu harçtan ayrı olarak devir ruhsat harcı adı altında yeni ve farklı miktarda bir harç alınmasını gerektirmemektedir. Kaldı ki, harcı doğuran olay dışında kalan bu iki halde belediyenin herhangi bir hizmeti de söz konusu değildir.

(1580 sayılı Belediye K. m. 19/5, 70/8) (2464 sayılı BGK. m. 81, 96/B)

KARAR METNİ:

Temyiz İsteminde Bulunan :

Karşı Taraf: Belediye Başkanlığı

İstemin Özeti: Belediye Meclisinin 6.3.1990 tarih ve 91 s. kararı ile kabul edilen ve belediye sınırları içerisinde toplu taşımacılık yapan minibüslerden alınacak, "Ruhsat Harcı", "Ruhsat Vize Harcı" ve "Devir Halinde Alınacak Ruhsat Harçları"'na ait tarifenin iptali istemiyle açılan davayı; 1580 s. Belediye Yasasının 19. maddesinin 5. bendi hükmüne göre şehir dahilinde minibüs işletenlere verilen bir senelik işletme ruhsatı için alınacak meblağ hakkında düzenlenen tarifiede yasaya aykırılık olmadığı, sair taraftan tarife kararının 2/c ve 3. maddelerinin henüz davacıya uygulanmasının söz konusu olmadığı, her ne kadar davacı, tarife kararının düzenlenmesinde 88/12514 s. Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit edilen maktu harçların en alt ve en üst sınırlarının dikkate alınmadığını iddia etmekte ise de, 1580 s. Belediye Yasasının 19/5. maddesinin belediyeye vermiş olduğu yetkiye dayanılarak düzenlenmesinde yasaya aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle reddeden 2. Vergi Mahkemesi Kararının;

1990 yılı için düzenlenen tarifiede İşletme Ruhsat Harcı ile Vize Harcı için belirlenen miktarın bir önceki yıla göre çok yüksek olduğu, bir yıl önceki tarifiede bulunmayan ve dava konusu tarife kararı ile ihdas edilen "Devir Halinde Alınacak Ruhsat Harçları"nın kanuni dayanağının bulunmadığı, bu nedenle, tarifenin iptali gerektiği ileri sürülerek bozulması istenilmektedir.

Savunmanın Özeti: Kanuni dayanaktan yoksun olduğu ileri sürülen istemin reddi gerektiği yolundadır.

Savcı Y.E.'m Düşüncesi : Uyuşmazlıkta, şehir içerisinde minibüs işleten yükümlü, Belediye Meclisinin 1990 yılına ilişkin 6.3.1990 tarih ve 91 s. tarife kararının, minibüs işletme ruhsat harcı, vize ruhsat harcı ve devir halinde alınacak ruhsat harcına ait bölümlerinin iptali isteğiyle açtığı davayı reddeden vergi mahkemesi kararının temyizden incelenmesini istemektedir.

1580 s. Belediye Kanununun 19. maddesinin 5. bendinde "Belediye hudutları içerisinde muayyen mntıkalar arasında yolcu nakil vasıtası olarak minibüs işletmek hakkının münhasıran belediyelere ilişkin olduğu ve belediyelerin diledikleri takdirde inhisarı tazammum etmemek şartıyla minibüs işletilmesine ruhsat verebilecekleri" hükme bağlanmıştır.

Bu kanunun verdiği yetkiye dayanarak, belediyece şehir içerisinde minibüs işletenlere verilen bir senelik işletme ruhsatı ve müteakip yıllarda yapılacak vize için alınacak ücret sebebiyle yapılacak tarifenin 1580 s. Kanunun 70. madde 8. fıkrası gereğince

düzenlenmesi gerekmektedir.

Sözü geçen harçların, 2464 s. Yasada yer almamış olması sebebiyle tarifenin dayanağı 2464 s. Kanunun 96. maddesinin (B) bendi değildir. Bu sebeple de tarifede tespit edilen miktarların 2464 s. Yasada belirtilen alt ve en üst sınırları içerisinde kalması söz konusu değildir.

Ancak, Belediye Meclisince sözü geçen 70. maddenin 8. fıkrasına dayanılarak yapılacak tarifede ruhsat ve vizeye ait ücretler tespit edilirken sosyal etkenlerin, ekonomik koşulların ve enflasyon nispetinin göz önünde bulundurulması ve objektif ve makul ölçüler içerisinde kalınması gerekir.

Dosyanın incelenmesinden, bir yıl önceki tarife kararında 150.000.- TL olarak tespit edilen minibüs ruhsat harcının, dava konusu tarife kararı ile 1.500.000-1.000.000 TL olarak, bir yıl önceki tarife kararında 15.000.- TL olan minibüs vize harcının da 300.000-200.000 TL olarak tespit edildiği görülmektedir.

Bu halde 1990 yılı tarifiyle yapılan artışın, yukarda açıklanan hususların göz önünde bulundurulmadan ve herhangi bir ölçü uygulanmadan fahiş olarak yapıldığı görülmektedir.

Tarifenin, plakası ve sahibi aynı kalmak şartı ile arabasını değiştirenler için vize harcı miktarında tespit edilen ruhsat harcına ait 2/c maddesi ile arabanın hattı ile birlikte devredilmesi halinde 5.000.000.- TL olarak tespit edilen ruhsat harcına ait 3. maddesinin iptali isteğine gelince;

Bir yıl evvelki tarifede bulunmayan ve dava konusu tarife kararı ile ihdas edilen bu ruhsat harçlarının gerek 1580 gerek 2464 s. ve gerekse sair yasalarda mevcut bir yasal dayanağı bulunmamaktadır. Olayın 2464 s. Belediye Gelirleri Yasanın işyeri açma izni harcına ait 81. maddesi ile ilgisi de bulunmamaktadır. İşletme ruhsatına sahip olan ve ruhsat harcını ve daha sonraki yıllarda vize harcını ödemiş bulunan bir kişinin arabasını değiştirmesi, daha sonraki her yıl ödeyeceği vize harcından başka yeniden ruhsat harcı ödemesini gerektirmediği gibi, arabanın hattı ile birlikte devredilmesi de, yeni malike ruhsat verilirken tarifedeki miktara göre ruhsat harcı, zaten alınacak olduğundan, bu harçtan ayrı olarak devir ruhsat harcı adı altında yeni ve farklı miktarda bir harç alınmasını gerektirmemektedir.

Harcı doğuran olay dışında kalan bu iki halde belediyenin herhangi bir hizmeti de söz konusu değildir.

Açıklanan nedenlerle, yükümlü temyiz isteğinin kabulü ile yükümlü tarafından açılan davayı reddederek tarifenin iptali istenen bölümlerini onayan vergi mahkemesi kararının bozulması gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Dokuzuncu Dairesince duruşma için belirli edilen 15.5.1991 günü saat 10'da temyiz isteminde bulunan taraf vekili Av. "ın geldiği karşı tarafı teşkil eden idarenin temsilci veya vekil göndermediği görülerek, Savcı Y.E."ın katılması ile açık duruşmaya başlandı, temyiz eden taraf vekili Av....."ın iddiaları dinlenip, Savcının da düşüncesi alındıktan, Av. "a yeniden söz verildikten ve Tetkik Hakimi Z.G."ün yazılı ve sözlü açıklamaları dinlenildikten sonra gereği görüldü:

Uyuşmazlıkta, Belediye sınırları içerisinde minibüs işleten yükümlü tarafından, Belediye Meclisinin 1990 yılına ilişkin 6.3.1990 tarih ve 91 s. tarife kararının, minibüs işletme ruhsat harcı, ruhsat vize harcı ve devir halinde alınacak ruhsat harcına ait bölümlerinin iptali isteği ile açılan davayı reddeden vergi mahkemesi kararının temyizen tetkiki istenilmektedir.

1580 s. Belediye Yasasının 19. maddesinin 5. bendinde "Belediye hudutları içerisinde muayyen mıntıkalar arasında yolcu nakil vasıtası olarak minibüs işletmek hakkının münhasıran belediyelere ilişkin olduğu ve belediyelerin diledikleri takdirde inhisarı tazammum etmemek şartıyla minibüs işletilmesine ruhsat verebilecekleri", aynı kanunun 70. maddesinin 8. fıkrasında da; belediye vergi ve resimlerinin taalluk ettiği hususat haricinde belediye dairesi tarafından ifa olunacak hizmetlere mukabil alınacak ücret tarifelerinin belediye meclislerince düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

Anılan kanun hükümleri gereğince, belediye sınırları içerisinde minibüs işletenlere verilen bir senelik işletme ruhsatı ve müteakip yıllarda yapılacak vize için alınacak ruhsat vize harcı sebebiyle yapılacak tarifenin 1580 s. Kanunun 70. madde 8. fıkrası gereğince düzenlenmesi gerekmektedir.

Uyuşmazlığa konu harçlar, 2464 s. yasada yer almadığından, tarifenin dayanağı 2464 s. Kanunun 96. maddesinin (B) bendi değildir. Bu sebeple de tarifede tespit edilen miktarların 2464 s. yasada belirtilen en alt ve en üst sınırlar içerisinde kalması söz konusu olamaz.

Ancak, Belediye Meclisince sözü geçen 70. maddenin 8. fıkrasına dayanılarak yapılacak tarifede ruhsat ve vizeye ait ücretler tespit edilirken sosyal etkenlerin, ekonomik

koşulların ve enflasyon nispetinin göz önünde bulundurulması, aynı zamanda objektif ve makul ölçüler içerisinde kalınması gerekmektedir.

Dosyanın incelenmesinden, bir yıl önceki tarife kararında 150.000.- TL olarak tespit edilen minibüs işletme ruhsat harcının, uyuşmazlık konusu tarife kararı ile 1.500.000.- - 1.000.000.- TL olarak, bir yıl önceki tarife kararında 15.000.- TL olan minibüs ruhsat vize harcının da 300.000.- - 200.000.- TL olarak tespit edildiği görüldüğünden, 1990 yılı tarifi ile yapılan artışın, yukarıda açıklanan hususlar göz önünde bulundurulmadan ve herhangi bir ölçü uygulanmadan fahiş olarak yapıldığı anlaşılmıştır.

Tarifenin, "plakası ve sahibi aynı kalmak şartı ile yalnızca arabasını değiştirenler için" 300.000.- 200.000.- TL olarak tespit edilen ruhsat harcına ait 2/C maddesi ile "arabanın hattı ile birlikte devredilmesi halinde" 5.000.000.- TL olarak tespit edilen ruhsat harcına ait 3. maddesinin iptali isteğine gelince;

Bir yıl evvelki tarifiede bulunmayan ve uyuşmazlık konusu tarife kararı ile ihdas edilen bu ruhsat harçlarının gerek 1580 gerek 2464 ve gerekse sair yasalarda mevcut bir yasal dayanağı bulunmadığı gibi, olayın 2464 s. Kanunun işyeri açma izin harcına ait 8. maddesi ile de ilgisi bulunmamaktadır. İşletme ruhsatına sahip olan ve ruhsat harcı ile daha sonraki yıllarda vize harcını ödemiş bir kişinin arabasını değiştirmesi, daha sonraki her yıl ödeyeceği vize harcından başka yeniden ruhsat harcı ödemesini gerektirmediği gibi aracın hattı ile birlikte devredilmesi de, yeni malike ruhsat harcı ödemesini gerektirmediği gibi aracın harcı, zaten alınacak olduğundan, bu harçtan ayrı olarak devir ruhsat harcı adı altında yeni ve farklı miktarda bir harç alınmasını gerektirmemektedir.

Kaldı ki, harcı doğuran olay dışında kalan bu iki halde belediyenin herhangi bir hizmeti de söz konusu değildir.

Açıklanan nedenlerle, temyiz isteminin kabulüne, 2. Vergi Mahkemesinin 17.9.1990 tarih ve 1990/331 s. kararının bozulmasına, açıklanan hususlar dikkate alınarak yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan mahkemeye gönderilmesine,

15.5.1991 tarihinde **oybirliğiyle** karar verildi.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA